

захисту прав громадян на приватність і безпеку. Розробка чітких стандартів використання БпЛА допоможе забезпечити їхню ефективність і запобігти потенційним зловживанням. Використання БпЛА є важливим інструментом для підвищення ефективності оперативно-розшукової діяльності поліції та рятувальних служб. Дрони дозволяють швидко і безпечно реагувати на різноманітні загрози та допомагають у зборі необхідної інформації, що є критично важливим для ефективного управління в кризових ситуаціях. Однак їх використання повинно супроводжуватись чітким правовим регулюванням і належною підготовкою операторів.

1. Конституція України від 28.06.1996 р. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19/conv#Text>.
3. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>.

Ростислав МОЛЧАНОВ

доцент кафедри
адміністративного права і процесу
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна),
кандидат юридичних наук

<https://orcid.org/0000-0002-1751-9832>

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕВИКОНАННЯ ЗАКОННИХ ВИМОГ ПОСАДОВИХ ОСІБ ПОДАТКОВИХ ОРГАНІВ У СФЕРІ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА: ПОНЯТТЯ ТА КЛЮЧОВІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Питання адміністративної відповідальності за невиконання законних вимог посадових осіб податкових органів є надзвичайно важливим у сучасному суспільстві. Його актуальність обумовлена необхідністю підтримання ефективної роботи податкової системи, адже саме посадові особи цих органів виконують ключові функції щодо збору податків, контролю за їх обчисленням і своєчасною сплатою. Ігнорування законодавчих вимог із боку суб'єктів податкових відносин може спричинити фінансові втрати для державного бюджету та підірвати економічну стабільність.

Адміністративна відповідальність за такі порушення має на меті зміцнення правопорядку, підвищення довіри до державних органів, захист прав платників податків і забезпечення стабільного функціонування фінансової системи країни. Заходи адміністративного впливу, що застосовуються уповноваженими посадовими особами та іншими компетентними органами, повинні здійснюватися в межах їхніх повноважень та виключно відповідно до норм адміністративного законодавства. Законність при притягненні до адміністративної відповідальності за невиконання законних вимог посадових осіб податкових органів забезпечується через регулярний моніторинг, що проводиться Державною податковою службою.

Принцип відповідальності передбачає, що адміністративні заходи можуть бути застосовані лише за конкретні протиправні дії або бездіяльність. Жодні внутрішні переконання, думки чи наміри особи не можуть стати підставою для відповідальності, якщо вони не були реалізовані у формі дій або бездіяльності, що суперечать закону.

Адміністративна відповідальність застосовується лише до тих дій, які закон чітко кваліфікує як проступки, тоді як інші порушення, незважаючи на їхній вплив на суспільні інтереси, не підлягають адміністративному стягненню, якщо вони не передбачені законодавством. Принцип невідворотності означає, що кожен, хто порушує закон, має бути притягнутий до відповідальності, проте існують винятки – наприклад, для неповнолітніх або осіб, на яких поширюється дія дисциплінарних статутів, коли замість звичайних адміністративних санкцій застосовуються альтернативні заходи впливу.

Щодо санкцій за вчинення такого адміністративного правопорушення, як невиконання законних вимог посадових осіб органів доходів і зборів, то необхідно зазначити, що як засіб впливу до порушників податкового законодавства застосовуються санкції податково-

правових норм, що мають різний характер та види [1].

Під санкцією податково-правової норми розуміють певні юридичні наслідки, що настають при недотриманні або порушенні диспозиції даної норми. Санкція податково-правової норми закріплює різний характер наслідків, який проявляється у заходах державного примусу. Характеризуючи санкцію податково-правової норми, необхідно розмежовувати:

- а) власне санкцію як несприятливі юридичні наслідки для правопорушника, передбачені безпосередньо в податково-правовій нормі і застосовуються при її порушенні;
- б) забезпечення примусовою силою держави здійснення податково-правової норми [2, с. 159].

Санкція є завершальним структурним елементом податково-правової норми, зміст якої в юридичній науці поєднують із негативними наслідками для правопорушника, заходами державного впливу, покаранням [3, с. 229-230].

Відповідно до ст. 280 КУпАП, предмет адміністративно-юрисдикційного доказування полягає у тому, що органи адміністративної юрисдикції, зокрема податкові органи, мають встановити факт вчинення правопорушення, визначити вину правопорушника та його здатність нести відповідальність, а також зафіксувати обставини, що можуть як пом'якшити, так і обмежити відповідальність, встановити характер і розмір завданої шкоди, підстави для передачі матеріалів справи до товариського суду чи інших структур, а також інші важливі аспекти, що впливають на належне вирішення справи. Хоч законодавство чітко визначає основні групи доказових обставин, питання щодо інших можливих аспектів залишається відкритим, тому органи повинні діяти згідно з завданнями, встановленими ст. 245 КУпАП. При цьому процес доказування охоплює комплекс факторів, що впливають на міру та характер відповідальності; незважаючи на це, на практиці виникають труднощі при оформленні протоколів за ст. 163-3 КУпАП, що призводить до повернення матеріалів до Державної фіскальної служби України для їх доопрацювання відповідно до вимог ст. 256 КУпАП.

Судові рішення, які вказують на необхідність повернення протоколів, складених за ст. 163-3 КУпАП, на доопрацювання, свідчать про недостатню якість їх підготовки. Це, на нашу думку, вимагає розробки чітких методичних рекомендацій, їх поширення серед співробітників податкових органів, а також проведення інструктажів і навчальних тренінгів для підвищення професійної компетенції.

Окрім того, адміністративну відповідальність за невиконання законних вимог посадових осіб податкових органів слід розглядати крізь призму забезпечення прав громадян. Такий підхід є важливим, оскільки адміністративна відповідальність спрямована на захист громадського порядку та прав кожного члена суспільства, сприяючи їхній реалізації та охороні.

Аналіз викладеного матеріалу дозволяє дійти висновку, що адміністративна відповідальність за невиконання законних вимог посадових осіб податкових органів виступає потужним інструментом для забезпечення належного виконання їхніх функцій, захисту прав громадян і суб'єктів господарської діяльності, а також зміцнення законності та стабільності податкової системи. Застосування адміністративних санкцій створює умови для ефективного функціонування податкової системи, сприяє надходженню коштів до бюджету і запобігає податковим правопорушенням, а накладення адміністративних стягнень має виражений профілактичний ефект, підвищує рівень правосвідомості та відіграє ключову роль у протидії податковим злочинам, охоплюючи не лише випадки невиконання законних вимог посадових осіб податкових органів.

1. Баїк О. І. Про різновиди санкцій податково-правових норм. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2018. № 2(1). С. 47-50.

2. Бех Г. В. Податкове право: навч. посібник. К. : Юрінком Інтер, 2003. 400 с.

3. Мельник П. В., Варналій З. С., Тарангул Л. Л. та ін. Податкова політика України: навч. посібник. К. : Знання України, 2011. 505 с.